

og Kvinder, faar Lejlighed til at afgøre, hvorledes de vil have det indrettet dér, hvor de skal færdes i deres offentlige Anliggender. Det tror jeg vil udløse Spørgsmaalet af alle Partikampe ved de kommunale Valg. Thi — det er en Kendsgerning, som jeg ønsker at notere ogsaa her — naar man fremstiller hele Afholdsbevægelsen, som om det er en Flok Mennesker, der som blodige Vampyrer blot tænker paa, hvordan de skal kaste sig over en stakkels Beværter, er det en fuldstændig forkert Skildring. Vi har her i Landet en Mængde Sammenslutninger, som støttes af Mennesker, der tilhører vidt forskellige religiøse, politiske og sociale Anskuelser, og naar en saadan forskelligartet Kreds slutter sig sammen for at købe en Beværtning, er det, fordi de ønsker, den skal indrettes efter deres Principper, og de bringer i Virkeligheden store Ofre derfor. Det er slet ikke Stemmedelen, der er det afgørende, nej, de betaler mange Gange disse Beværtninger i dyre Domme. Det er en Udvikling, man maa tage Hensyn til. Det ærede Medlem fra Stege (Jessen) syntes, det var for højtideligt her at tale om en historisk Udvikling, men i hvert Fald er det da en Samfundsudvikling, der er i Gang, og jeg kender Snesne af Tilfælde, hvor det er gaaet til paa den Maade, at man køber en Beværtning, fordi man ønsker den Næring indrettet efter de Principper, man anser for de bedste og ønsker skal raade dér, hvor man selv og ens Ungdom, ens Børn og Tjenestefolk skal færdes.

Jeg er glad for, at man her kan vente sig, at Kvinderne i særlig Grad vil se umiddelbart paa dette Forhold og støtte denne Sag, jeg skal villigt indrømme, at her behøver man ikke at tænke netop paa en gennemført Ensartethed, det kan man ikke opnaa, det skal man heller ikke forsøge at opnaa lige straks, og det bryder jeg mig heller ikke om at kæmpe for i Øjeblikket. Her skal man ikke stirre langt ud efter vældige Samfundsreformer, her i denne Lov faar man Spørgsmaalene paa ganske nært Hold, ind i sin egen Kommune, ind i sin egen Kreds, her stilles man overfor det Spørgsmaal: Hvordan ønsker I, det skal være dér, hvor I skal levere jeres Varer og gøre jeres Indkøb? Og her har Kvinderne mange Gange en klarere Forstaaelse af, hvad der i Virkeligheden vil

være bedst samfundsmæssigt set. Jeg vil altsaa ikke være med til, at der skal ske noget som helst Indgreb af bureaukratisk Art, være sig af en Person eller af en Institution eller et Nævn, hvad man vil kalde det. Den Udvikling, der her er kommet i Gang i vort Folk, er saa sund, at den maa have Lov at fortsættes efter sine egne Principper og Love, og det maa være Befolkningens, de godt Hjems, Sag at faa indrettet sig Forholdet, som de finder det formaalstjenligt paa dette Sted. Derfor hilser jeg med Glæde, at vi kan lægge denne Sag ud til Afgørelse rundt omkring i Landet, ikke for at skabe Ensartethed, ikke for at gribe ind paa de enkelte Menneskers personlige Omraade og bestemme, hvad de skal spise til Frokost eller til Aften, men for at disse Hjem selv kan bestemme, hvorledes disse Forhold skal være ordnede dér, hvor det offentlige Liv pulserer, dér, hvor de selv ved mange Lejligheder skal være til Stede, hvor deres unge, deres Børn og Tjenestefolk skal færdes. Lad os dog ikke prøve paa ved Lovgivningsarbejdet at indrette nogen Institution, der kommer til at arbejde paa tværs af disse Hjems Indflydelse med Hensyn til at skabe gode og sunde Forhold i vort Samfund.

Det Ændringsforslag, der fra to forskellige Sider er stillet til § 13, agter jeg hverken at stemme for eller imod; det rører mig ikke saa forfærdelig meget, jeg begriber egentlig ikke, hvad det er, der saadan har sat Sindene i Bevægelse. Nu har vi siddet i Udvalget, og der har, saa vidt mig bekendt, hverken fra Handelens eller fra Beværternes Side været rejst saa alvorlige Indvendinger imod den paagældende Bestemmelse i § 13, at man just skulde føle sig forpligtet til at lade den gaa ud. At der kan rejse sig en Del Misforstaaelse om et Lovforslag, at der kan komme Agitation frem paa Grundlag af en saadan Bestemmelse, er en Sag for sig, men hvis noget Menneske havde godtgjort for mig, at denne Bestemmelse betød en Indgriben i Handelslivet herhjemme, vilde jeg have været med til at stemme imod den. Men jeg har talt med Folk derom som i denne Sag stod i stik modsat Lejr af den, hvori jeg staar, og som har været paa det rene med, at dette aldrig kunde blive anvendt overfor Handelsstanden, i